

BAB III

METODE PANALUNGTIKAN

3.1 Desain Panalungtikan

Panalungtikan ngeunaan naskah drama *Jeblog* karya Nazarudin Azhar mangrupa panalungtikan kualitatif, nu ngagunakeun métode déskriptif. Panalungtikan kualitatif nya éta prosedur panalungtikan anu ngahasilkeun data déskriptif nu mangrupa kecap-kecap tinulis atawa lisan ti jalma-jalma jeung paripolahna nu bisa ditalungtik (Bogdan jeung Taylor dina Moleong, 2007, kc. 4).

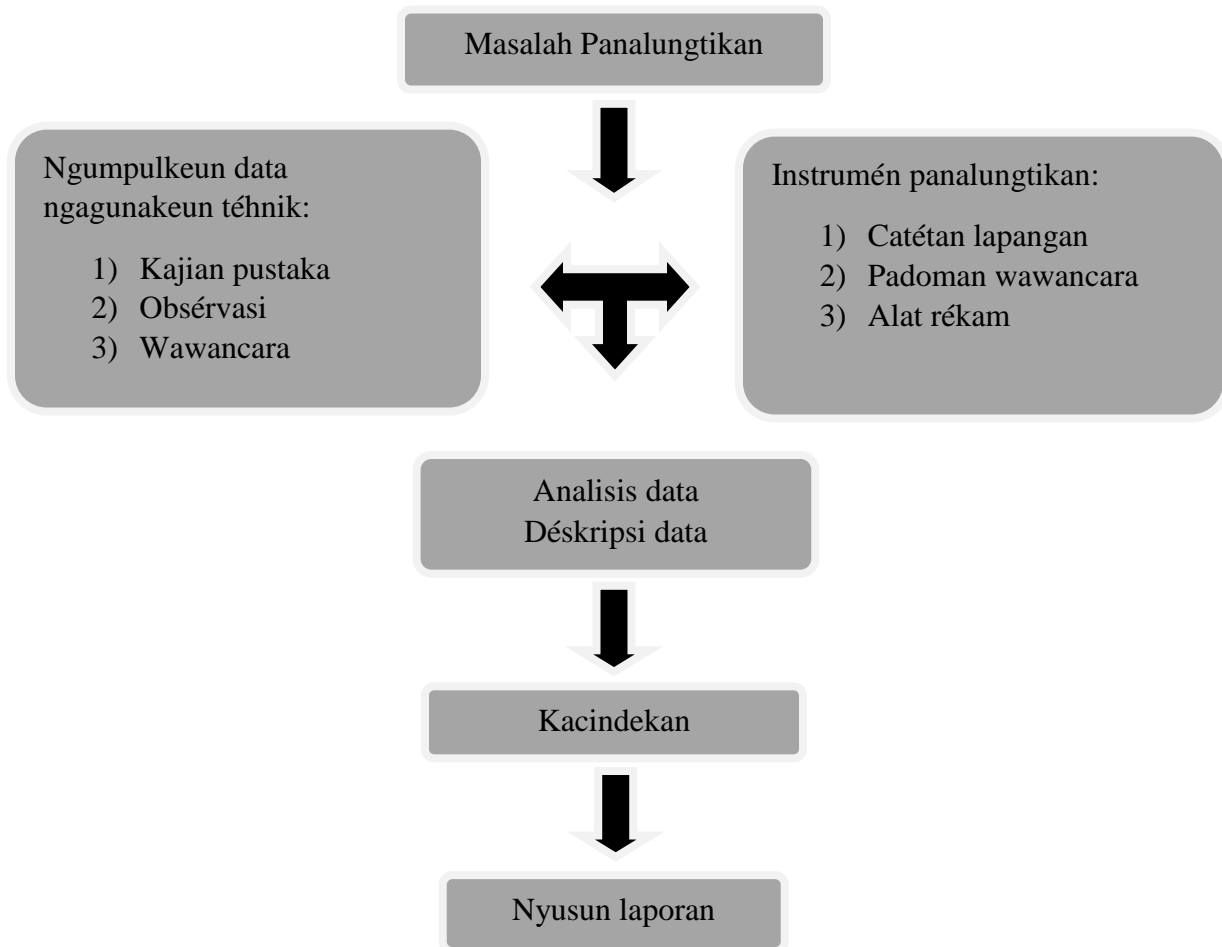
David Wiliam (dina Moleong, 2007, kc. 5) nétélakeun nu disebut panalungtikan kualitatif nya éta panalungtikan ngumpulkeun data tina hiji latar alamiah, ngagunakeun métode alamiah, sarta dilakukeun ku panalungtik anu ka irut sacara alamiah.

Tegesna panalungtikan kualitatif téh nya éta panalungtikan nu miboga maksud pikeun maham *fenomena* naon nu kaalaman ku hiji subjék panalungtikan, misalna: paripolah, sawangan, motivasi, tindakan, jrd., sacara holistik, jeung ku cara ngadéskripsikeun ngaliwatan kecap-kecap jeung basa, tina hiji kontéks husus nu alamiah jeung ngamangpaatkeun metodé alamiah.

Kecap déskriptif asal kecapna tina basa Inggris *to describe* nu hartina ngajelaskeun hiji hal, misalna kaayaan, kajadian, kagiatan atawa hal séjén, nu hasilna dijelaskeun dina wangun laporan panalungtikan (Arikunto, 2010, kc. 3).

Désain panalungtikan nya éta bagan guluyurna tahap panalungtikan anu ngagambarkeun léngkah-léngkah panalungtikan. Désain dina rarancang panalungtikan antukna bisa meunangkeun hiji logika. Desain panalungtikan nu dilaksana miboga sababaraha tahapan, saperti ieu di handap.

Bagan 3.1 Desain Panalungtikan

3.2 Sumber Data

Panalungtikan naskah drama Jeblog karya Nazarudin Azhar mangrupa panalungtikan kualitatif. Nurutkeun Lofland jeung Lofland (dina Moleong, 2007, kc. 157) sumber utama dina panalungtiksn kualitatif nya éta kekecapan jeung kalakuan, saterusna mangrupa data tambahan saperti dokumen, jrrd. Sumber data dina ieu panalungtikan nya éta sagala rupa réferénsi, boh buku, jurnal, éséy, jeung warta dina média massa ngeunaan naskah drama Jeblog, pangarangna, jeung kasang tukang **Yosef Mubarak Ibrahim, 2014**

NASKAH DRAMA JEBLOG KARYA NAZARUDIN AZHAR (Tilikan Strukturalisme Génétik)

Universitas Pendidikan Indonesia | \.upi.edu perpustakaan.upi.edu

sajarah dina prosés nyiptakeunana, hasil wawancara, ogé buku sumber nu patali jeung ieu panalungtikan. Sumber data utama dina ieu panalungtikan nya éta naskah drama *Jeblog* karya Nazarudin Azhar nu diterbitkeun ku Téater Sunda Kiwari (TSK) minangka salah sahiji naskah dina pasanggiri festival drama basa sunda (FDBS) X taun 2008.

3.2.1 Naskah Drama *Jeblog* karya Nazarudin Azhar

Naskah drama *Jeblog* ditulis taun 2006 nepika 2007 ku Nazarudin Azhar. Dina taun éta kénéh, naskahna dikirimkeun ka Paguyuban Panglawungan Sastra Sunda (PP-SS) pikeun miluan pasanggiri nulis naskah drama, nepika kapilih jadi pinunjul I. Naskah drama *Jeblog* jadi salah sahiji naskah dina gelaran Festival Drama Basa Sunda (FDBS) X taun 2008. Naskah *Jeblog* Nazarudin Azhar téh loba nu ngaapresiasi, hal éta katingal lantaran loba peserta dina FDBS X nu maké naskahna pikeun dipagelarkeun. Pinunjul I dina FDBS X ogé ngagunakeun naskah *Jeblog* dina pintonannana (Teater Tarian Mahesa/TTM Bandung, Sutradara Gusjur Mahesa).

3.2.2 Pangarang

Nazarudin Azhar atawa sering disebut Kang Nunu lahir di Salawu, Tasikmalaya, 23 Agustus 1973. Lahir ti kulawarga basajan, kolotna ngan jadi penjaga sakola. Miboga budak hiji nu masih kelas 5 SD ti pamajikanana nu ayeuna geus pepegatan. Pagawéan kolotna nu jadi panjaga sakola mawa kabiasaan hadé pikeun kahirupan Nunu, lantaran salila jadi panjaga sakola, bapana sok rajeun mawa buku anyar ti kacamatan, saméméh dikasakolakeun biasana sok ditunda heula di imahna. Ti dinya kabiasaan maca Nunu dimimitian.

Lantaran hirup di keluarga nu teu bisa nyakolakeun nepika paguron luhur, Nunu sakola ngan nepika SMIK (Sekolah Menengah Industri Kerajinan) jurusan ukir kayu. Kadang Nunu ngarasa leutik hate, nalika keur aya kumpul jeung komunitas sastra, baturna ampir sarakola ngan manéhna nu lulusan SMIK téh. Tapi harita Nunu digedéan hate ku Kang Acep, cenah mah kudu leuwih reueus lantaran teu sakola luhur gé bisa nulis (jadi pangarang).

Yosef Mubarak Ibrahim, 2014

NASKAH DRAMA JEBLOG KARYA NAZARUDIN AZHAR (Tilikan Strukturalisme Génétik)

Universitas Pendidikan Indonesia | \.upi.edu perpustakaan.upi.edu

Kabiasaan nulis Nunu dimimitian nalika masih kénéh sakola di SMIK salila sakola Nunu sok nguruskeun mading ogé sok rejeun ngirimkeun tulisannana ka Koran Mitra Desa nepika dimuatna. Salian aktif nulis, Nunu gé aktif di téater Gawé disakolana, karesepna kana téater kadang nepikeun sok ngabangbalérkeun sakolana.

Tahun 1990, Nunu masih kénéh sakola di SMIK, Nunu jadi salah saurang pendiri Teater Dongkrak nu konsén kana widang seni teater jeung sastra. Salian pentas teater, juga sababaraha kali nyieun *event* kesenian utamana lomba baca sajak sunda, seminar sastra, paméran buku, jrrd.

Tahun 1992 Nunu lulus ti SMIK, sabada lulus manéhna beuki neuleuman dunya téater jeung teater dongkrak. Sagala hal dina dunya téater geus kacabak ku Nunu, timimiti aktor, *penata musik*, *penata artistik* nepika jadi sutradara geus dialaman ku Nunu.

Tahun 1996, bareng jeung Acép Zamzam Noor ogé Saeful Badar, nyieun hiji komunitas “Sanggar Sastra Tasikmalaya (SST)” nu ngabina *penulis* ogé *penyair* ngora di Tasikmalaya dan Ciamis.

Ti taun 1996 nepika 2013, Nunu gawé *freelance* salaku penyiar jeung penata program di radio RSPD Tasikmalaya, diantaranya ngasuh acara *Cakrawala Sastra Kita* (eusina ngeunaan maca puisi, dialog ngeunaan sastra jeung narasumber, musikalisasi puisi, maca esai sastra, jrrd), *Dialog Budaya*, jeung *Langari (Panglawungan Urang Kiwari; majalah udara sastra jeung budaya Sunda)*.

Tanggal 16 September 2011, nyieun grup Fiksimini Basa Sunda (FBS) di media sosial *facebook*, nu disambut kalayan antusias ku masarakat Sunda di sawatara bagéan dunya. FBS jadi sejenis tempat *persemaian dan tumbuhnya gairah* pikeun nulis karya fiksimini basa Sunda. Akhirnya, fiksimini tersebut jadi landasan pikeun sawatara pangarang ngora pikeun diajar nulis fiksi jeung ngamekarkeun diri nulis karya sastra lainna, saperti puisi atawa cerpén/carpon. Nepika ayeuna anggota grup FBS nu tercatat leuwih ti 10.000 jalma, anggota aktif nu nulis lebih ti 1.500 jalma (data *fikminsunda.com*, web resmi FBS). Sababaraha fikminer (pangarang fiksimini Sunda) geus nerbitkeun buku karya fikminna. Salian ‘ngenalkeun’ fiksimini dina

Yosef Mubarak Ibrahim, 2014

NASKAH DRAMA JEBLOG KARYA NAZARUDIN AZHAR (Tilikan Strukturalisme Génétik)

Universitas Pendidikan Indonesia | \.upi.edu perpustakaan.upi.edu

Basa Sunda, ogé ngamimitian nyieun grafis fiksimini, nu engkéna karya fiksimini bisa dipamérkeun selaku karya senirupa.

Pernah meunang sawatara penghargaan pikeun sajak sundana, nya éta *Hadiah Sastra LBSS* ti Lembaga Bahasa jeung Sastra Sunda, taun 2005, 2007, 2009, dan 2010. Ogé jadi pinunjul I lomba menulis naskah drama *Hadiah Sastra DK Ardiwinata*, ngaliwatan naskah *Blor!* (1996), dua kali jadi pinunjul I lomba nulis naskah drama nu diselenggarakeun ku Paguyuban Panglawungan Sastra Sunda (PP-SS) ngaliwatan naskah *Jeblog* (2007) jeung naskah *Sadrah* (2009).

Salian maca puisi di sawatara acara sastra diantaranya, dina acara Forum Sastra Indonesia Hari Ini: Jawa Barat di Komunitas Salihara Jakarta (2010), Temu Sastrawan Mitra Praja Utama di Bandung (2008) jeung di Lampung (2010), ogé sering jadi juri lomba maca puisi jeung jadi pembicara seminar atawa lokakarya seni dan budaya.

Ayeuna, Nunu gawé salaku rédaktur di harian *Kabar Priangan*, diantaranya ngasuh rubrik *Budaya*, ogé aktif di lembaga riset sejarah, sosial, jeung budaya Soekapoera Institute, anu nerbitkeun jurnal *Historia Soekapoera* (persemester) jeung majalah anak-anak basa Sunda *Loka* (terbit bulanan).

3.3 Ngumpulkeun Data

3.3.1 Instrumén Panalungtikan

Instrumén panalungtikan nu dipaké dina ieu panalungtikan, diantaranya:

a. Padoman Wawancara

Padoman wawancara nya éta runtuyan pananya nu bakal ditanyakeun ka narasumber ngeunaan objék nu ditaluntik, narasumber nu diwawancara kudu ditulis idéntitasna. Informan dipilih dumasar *purvosive* atawa tinimbangan husus.

Format laporan wawancara.

1. Idéntitas informan

Wasta :

Jenis kelamin :

Umur :

Yosef Mubarak Ibrahim, 2014

NASKAH DRAMA JEBLOG KARYA NAZARUDIN AZHAR (Tilikan Strukturalisme Génétik)

Universitas Pendidikan Indonesia | \.upi.edu perpustakaan.upi.edu

Kalungguhan :

Alamat :

Pakasaban :

Jenjang atikan :

2. Pananya

-----

b. Alat Rékam

Alat rékam nu dipaké dina ieu panalungtikan nya éta *handphone* pikeun alat rékam sora jeung dokuméntasi gambar.

3.3.2 Téhnik Ngumpulkeun Data

a. Téhnik Kajian Pustaka

Kajian pustaka nya éta néangan sumber informasi tinulis nu kaasup wanda ilmiah, sumber nu dipaké mangrupa buku, dokumén, jurnal, éséy, jrrd. Data nu geus aya tuluy dikaji pikeun néangan informasi pikeun jadi solusi dina nganggeuskeun masalah panalungtikan.

b. Téhnik Wawancara

Wawancara mangrupa kagiatan komunikasi antara dua jalma pikeun néangan informasi jeung ideu ngaliwatan kagiatan Tanya jawab nepika kapanggih hiji ma'na tina hiji topik.

c. Téhnik Dokumentasi

Sugiyono nétélakeun yén hasil panalungtikan bakal leuwih bisa dipercaya upama dieuyeuban ku rupa-rupa bentuk dokuméntasi (foto, *video*, karya tulis, seni nu geus aya saméméhna).

3.4 Téhnik Analisi Data

Téhnik analisis nu dipaké dina pamarekan strukturalisme génétik nya éta metode dialéktik (Endaswara, 2003; Faruk, 2005; Ratna, 2013). Metode dialéktik ngautamakeun ma'na nu koheren. Prinsip dasarna nya éta ayana pengetahuan ngeunaan fakta-fakta kemanusiaan nu bakal tetep abstrak saupama teu dijieun

Yosef Mubarak Ibrahim, 2014

NASKAH DRAMA JEBLOG KARYA NAZARUDIN AZHAR (Tilikan Strukturalisme Génétik)

Universitas Pendidikan Indonesia | \.upi.edu perpustakaan.upi.edu

kongkrit kucara ngaintegrasikeun kana *totalitas (keseluruhan)*. Metode dialéktik ngamekarkeun dua konsep, nya éta “*keseluruhan-bagian*” jeung “*pemahaman-penjelasan*”. Artina dina panalungtikan euweuh titik awal nu sacara mutlak *sahih*, jeung euweuh pasualan nu sacara *final* jeung pasti *terpecahkan* (Faruk, 2005, kc. 19-20).

Istilah dialéktik dina konsép ieu nya éta cara narik kasimpulan kucara matalikeun sacara dua arah (*dialogis*) antara struktur karya sastra jeung struktur sosial masarakat pangarang. Salaku struktur nu koheren, karya sastra mangrupikeun hiji *kesatuan* nu diwangun tina bagian-bagian nu leuwih leutik. Ku kituna, pamahamanana bisa dilakukeun maké konsép “*keseluruhan-bagian*”. Nu dimaksud *pemahaman* nya éta usaha ngadéskripsikeun struktur objék nu dipelajari, sedengkeun *penjelasan* nya éta usaha keur ngagabungkeun kana struktur nu leuwih gedé. Bisa disebut, *pemahaman* nya éta usaha pikeun ngarti idéntitas bagian, sedengkeun *penjelasan* nya éta usaha pikeun ngarti ma’na bagian éta, ku cara nempatkeun dina *keseluruhan* nu leuwih gedé (Faruk, 2005, kc. 21).

Konsép “*keseluruhan-bagian*” jeung “*pemahaman-penjelasan*” sacara prosedural nya éta: *Kahiji*, nganalisis drama per bagian. Nu jadi perhatian utama panalungtik nya éta nganalisis hubungan antara tokoh jeung tokoh séjén, ogé tokoh jeung lingkunganana. Terus ditéang problématique nu disanghareupan ku tokoh-tokoh éta. *Kadua*, méré penjelasan ngeunaan data nu kapanggih. Ngajelaskeunana dilakukeun ku cara matalikeun struktur karya sastra jeung struktur sosial pangarang. Panalungtik bisa ogé ngajelaskeun sababaraha aspék problématique sosial nu aya dina naskah drama. Katilu, ngébréhkeun sawangan dunya pangarang nu *terefleksi* dina naskah drama. Kasimpulan data dina léngkah *katilu* beunang ku cara dialéktik tina data *kahiji* jeung *kadua* (Hadiansah, 2011, kc. 22).